

Użytkownicy, klienci i gracze

Październikowy numer EBIB-u, który właśnie udostępniamy, poświęcony jest użytkownikom i problemom wykorzystania przez nich sieciowych systemów informacyjnych.

Badania użytkowników są jednym z podstawowych problemów informacji naukowej, poruszanych już w 1937 roku^[1]. Obecnie pojęcie "użytkownik" ma wiele znaczeń oraz synonimów w literaturze z zakresu informacji naukowej.

"Użytkownik informacji" w *Słowniku encyklopedycznym* oznacza "odbiorcę informacji pojawiającej się na wyjściu systemu, występuje on także w roli nadawcy informacji, przekazując do systemu komunikat w postaci zapytania informacyjnego"^[2] w tym samym słowniku pojawia się termin "odbiorca informacji" będący "elementem układu informacyjnego, który postrzega rzeczywistość [...] lub dokonuje procesu odbierania komunikatu"^[3].

David Nicholas "użytkownikiem" nazywa "kogoś, kto może mieć pożytek z systemu informacyjnego", zauważając jednocześnie, iż określenie to ma charakter teoretyczny, nieadekwatny do roli, jaką spełnia współczesny odbiorca informacji. Interaktywność, rekreacyjność, konkurencyjność oraz społeczny charakter systemów informacyjnych, jego zdaniem, zamienia tradycyjnego użytkownika w "informacyjnego gracza" - działającego w przestrzeni informacyjnej (cyberprzestrzeni)^[4].

Rozwój technologii informacyjnej wpłynął także na wyodrębnienie terminu "klienta"^[5] oraz tzw. "użytkownika końcowego" - osobę próbującą samodzielnie wyszukać informację dla własnych potrzeb^[6].

Internet spowodował, iż zaczęto mówić o użytkowniku zbiorowym - publiczności (*audiences*), której potrzeby powinny być jednym z głównych kryteriów projektowania hipermedialnych systemów informacyjnych^[7].

Artykuły w bieżącym numerze EBIB-u podejmują przede wszystkim problematykę usług, jakie oferowane są odbiorcom przez biblioteki, ośrodki informacji naukowej. I tak, Ewa Piotrkowska i Renata Zając z Biblioteki Głównej Akademii Pedagogicznej w Krakowie opublikowały tekst *Witryny internetowe bibliotek pedagogicznych jako źródło informacji naukowej dla użytkowników sieci*, Iwona Bujanek i Krzysztof Ober, pracownicy Biblioteki Głównej Politechniki Poznańskiej przedstawili *Dostęp użytkowników Politechniki Poznańskiej do sieciowych baz i serwisów informacyjnych*.

W numerze nie zabrakło artykułu będącego przeglądem badań użytkowników Internetu prowadzonych w Polsce i na świecie. Małgorzata Grzanka i Piotr Ejdyś z firmy Global eMarketing prezentują *Badania Internetu w Polsce (przykład badań typu site-centric)*.

W dziale "Badania, teorie, wizje" znalazł się artykuł Stefana Kubowa *W trosce o nasze Stowarzyszenie*, poruszający problemy Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Tradycyjnie już w dziale "Sprawozdania" oraz "Komunikaty" proponujemy informacje o wydarzeniach z dziedzin związanych z bibliologią. Dział "Prawo" zawiera kolejny artykuł Tadeusza Zarzębskiego.

Redaktor prowadzący ma nadzieję, iż zainteresowani problematyką użytkowników informacji znajdą dla siebie coś interesującego.

Stanisław Skórka
Redaktor prowadzący

Przypisy

[1] Światowy Kongres Dokumentacji w Paryżu. Por. M. Dembowska: *Nauka o informacji naukowej (informatologia). Organizacja i problematyka badań w Polsce*. Warszawa 1991, s. 88.

[2] *Słownik encyklopedyczny terminologii języków i systemów informacyjno-wyszukiwawczych*. Red. B. Bojar. Warszawa 1993, s. 166.

[3] Tamże, s. 105.

[4] D. Nicholas: *Ocena potrzeb informacyjnych w dobie Internetu*. Warszawa 2001, s. 33-36.

[5] W. Pindłowa: *Kształcenie studentów jako użytkowników informacji naukowej. Z pogranicza informatologii i pedagogiki*. Kraków 1984, s. 21.

[6] Cz. Daniłowicz: Problemy użytkowników końcowych systemów wyszukiwania informacji i metody ich rozwiązywania. [W:] *III Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej. Jastrzębie Zdrój 29.05-2.06.1995. Materiały konferencyjne*. [b.m.] 1995, s. 182-194.

[7] L. Rosenfeld, P. Morville: *Information Architecture for the World Wide Web*. Beijing 1998, s. 139-141.

Użytkownicy, klienci i gracze / Stanisław Skórka // W: EBIB Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy [Dokument elektroniczny] / red. naczelny Bożena Bednarek-Michalska. - Nr 9/2002 (38) październik. - Czasopismo elektroniczne. - [Warszawa] : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich KWE, 2002. - Tryb dostępu: <http://www.ebib.pl/2002/38/felieton38.php>. - Tyt. z pierwszego ekranu. - ISSN 1507-7187